

BISERIC.

On. Direcțiunea Liceului M. Nicoară Arad

LA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA

Redactor:
Pr. Demian Tudor

Pelerinajiile dela sf. Mănăstire Hodoș - Bodrog

În tumultul vieții noastre zilnice simțim adesea necesitatea unor reconfortări spirituale, care să dea nou avânt trudnicilor noastre încercări de a trăi o viață conformă cu voia cea sfântă a lui Dumnezeu. Vremurile de azi în deosebi, cu greutățile și necazurile lor inerente unor vremi de după război, te fac să simți și mai acută necesitatea unor atari reconfortări.

În lumina mântuitoare a unei astfel de necesități lăuntrice numai, putem înțelege de ce tocmai în aceste vremuri, tradiționalele noastre pelerinajii la sfintele Mănăstiri, îmbracă haina aleasă a celor mai veritabile manifestații ale credinții dreptmăritoare, care te fac să simți până în adâncul sufletului fiorii lor reînnoitori. Pe unii îi mână la atari pelerinajii nevoia unei înduhovniciri a propriei lor vieți, înduhovnicire care în preajma Mănăstirii parcă se lucrează cu și mai mult efect mântuitor. Pe alții îi îndrumă spre aceste străvechi lăcașuri de viață monahală, lipsa unui balsam vindecător care să le astâmpere aleanul atâtor dureri sau desamăgiri. Unii o fac în urma vreunui vot, alții pentru a-și reînnoi haina sufletului în mireasma unei mărturisiri mai cutremurătoare, sau pentru a trăi mai intens fiorii unor tainice rugăciuni către Dumnezeu.

Oricare ar fi resortul sufletesc din care pornesc, aceste pelerinajii tradiționale joacă în viața sufletească a credincioșilor noștri un rol hotărîtor. Ele sunt un fel de popasuri duhovnicești în jurul adevăratelor oaze de viață duhovnicească, din fântâna cărora orice credincios însetat după adevărata viață creștinească poate sorbi harul ceresc necesar oricărei reconfortări de ordin sufletesc.

Anul acesta, deși greutățile zilei au fost mai apăsătoare ca oricând, totuși cele două pelerinajii dela sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog, din prilejul sărbătorilor Schimbarea la față a Mântuitorului și Adormirea Maicii Domnului, n'au fost cu nimic mai prejos decât cele din anii trecuți. Dimpotrivă, numărul mare al pelerinilor strănși împrejurul acestui stră-

vechi lăcaș de viață monahală, din prilejul celor două prasnice, a făcut încă odată dovada setei duhovnicești a credincioșilor noștri din părțile arădane.

La primul pelerinaj dela Schimbarea la față au participat ca de obicei membrii Oastei Domnului și ai Școalei de Duminecă, precum și credincioși din Bănat. Misiunile s'au desfășurat conform programului publicat în revista noastră. În însăși ziua prasnicii sf. Liturghie a fost slujită de P.S.Sa Părintele Episcop Andrei, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, răspunsurile liturgice fiind date de corul din Șeitin și cel din Arad-nou. În decursul Sf. Liturghii P.S.Sa a hirotonit întru preot-duhovnic pe diaconul Mircea Emandi. La priceasnă P.S.Sa Părintele Episcop Andrei a tălmăcit în cuvinte emoționante semnificația prasnicii.

Cel de al doilea pelerinaj, din prilejul sărbătorii Adormirea Maicii Domnului, s'a desfășurat într'un cadru impresionant. Deși acest pelerinaj a coincis în acest an cu stabilizarea monetară totuși numărul pelerinilor a întrecut orice așteptări. Rând pe rând au sosit la sf. Mănăstire grupurile de pelerini din Curtici, Macea, Șiclău, Olari, Șimand, Nădab, Mișca, Socodor, Grâniceri, Măroda, Radna, Glogovaș, Covăsinți, Agraș, Seleuș, — cu o numeroasă fanfară — Pâncota, Semlac, Șeitin, Arad-Micălaca, Arad-Grădiște, Arad-Șega, Arad-Gaiu, Arad-Bujac, Nădlac, Munari, Pesac, Arad etc. Fiecare grup era condus de preoți, credincioșii purtând în frunte prapori și cruci. La intrarea în sf. Mănăstire au fost întâmpinați de P.C. Protosinzel Ștefan Lucaciu care le ura bun venit. Se înconjura apoi sf. lăcaș și se rostea o scurtă rugăciune în fața icoanei Născătoarei de Dumnezeu, după care credincioșii se îndreptau spre feluritele slujbe săvârșite de preoții anume designați.

La orele 3 p. m. clopotele Mănăstirii au anunțat începutul misiunilor. S'a slujit Vecernia de către un sobor de preoți, la finea căreia I.P.C. Arhimandrit Iulian Nicoară a predicat despre: „Pacea lui Iisus Hristos”. După Vecernie a urmat „Drumul Crucii”,

la care au participat întregul sobor de preoți prezenți, în frunte cu P.S.Sa Părintele Episcop Andrei și un număr mare de credincioși. Meditațiile au fost rostite de Protos. Ștefan Lucaciu și preoții Gh. Lițiu, P. Bogdan și D. Tudor. La finea impresionantului drum s'a slujit o panahidă la mormântul regretatului Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa. După întoarcerea în curtea Mănăstirii, un sobor de 7 preoți a slujit Taina sf. Maslu, la finea căreia a predicat preotul Gh. Păiușan-Șiclău, despre: „Dobândirea păcii lăuntrice cu ajutorul sf. Taine”. Au urmat apoi Spovedanii și slujirea feluritelor slujbe cerute de credincioși. La orele 9 seara un sobor de 3 preoți a slujit „Privigherea prasnucului”, la finea căreia a predicat P. C. Prof. Petru Bancea despre „Rolul pelerinajelor în viața credincioșilor”. În decursul nopții grupuri de pelerini au cântat diferite cântări religioase, a căror mireasmă înălțătoare s'a stins abia în preajma dimineții.

În ziua praznicului, la orele 3 dimineața, un sobor de preoți în frunte cu P. C. Protosincol Ștefan Lucaciu, a slujit în biserică Mănăstirii Acatistul sf. Omofor al Maicii Domnului și apoi sf. Liturghie. La priceasnă a predicat preotul I. Faur-Șimand, despre: „Sf. Taine a Mărturisirii și a Împărtășirii formează siguranța păcii și a fericirii sufletești”. Timp de o oră și jumătate apoi, patru preoți au împărtășit suatele de pelerini cu Sf. Trup și Sânge al Domnului. La orele 7 dimineața un alt sobor de 7 preoți a slujit din nou Taina sf. Maslu, la finea căreia preotul T. Șerb-Nădlac a predicat despre: „Rugăciunea îndreptată către Maica Domnului dă tărie și vindecare celui bolnav”.

La orele 8,30 a. m. a început în paraclisul Mănăstirii sf. Liturghie slujită de P.S.Sa Părintele Episcop Andrei, înconjurat de un sobor de 16 preoți și un diacon. Răspunsurile liturgice au fost date pe rând de corurile mixte din: Radna condus de preotul Gh. Crișovan, Aradul-nou condus de Dna Nalotov, Arad-Gaiu condus de Dl Nicolae Muntean și corul bărbătesc din Munar condus de țăranul Ionel Iorgovan. La priceasnă P.S.Sa Părintele Episcop Andrei a rostit o pătrunzătoare predică din care desprindem:

„Ce fel de prasnuc este acesta care în graiul nostru omenesc se numește Adormirea Maicii Domnului, căci o adormire însemnează o moarte și o înmormântare? La ce am venit noi credincioșii azi aici?... Am venit să îngropăm pe Maica Domnului? Unde este groapa, unde este sicriul, unde sunt groparii și cântările de tânguire?

Ceva deosebit se petrece în jurul nostru. Prasnucul acesta nu este un prasnuc de înmormântare, nici de tânguire. De ce ați venit atunci azi aici? Ați venit să alegeți o împărăteasă nu numai a pământului ci și a cerului. Ați venit să alegeți o mamă. Și de aceea toți aveți să vă alăturați glasul și să ziceți:

„Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine Născătoare de Dumnezeu...”

An de an o alegem din nou pe Maica Domnului împărăteasă și regină a cerului. În fiecare an îți reținem votul de iubire. Căci aici nu e vorba de înmormântare, ci de o adormire și de o mutare în cealaltă viață, în cer. Numai noi păcătoșii murim, leșim din lumea păcatelor ca să fie mai ușoară pentru noi ziua judecării. Cel drept și sfințit nu mor, ci adorm, se mută la o altă viață. Li se închid aici ochii trupului și li se deschid dincolo ochii sufletului.

Dintre toți sfinții, Maica Domnului strălucește așa cum strălucește luna printre stele. Cinstirea ei mângăie inima noastră încercată și suspinurile noastre; luminează inima și mintea noastră...

An de an venim întru osteneala drumului și ne-adormirea unei nopți pentru ca să-i dăm cinstire și să o alegem de împărăteasă a noastră și a cerului...

Cuvine-se ca chipul ei să-l avem în fiecare casă; ea să împărătească în fiecare casă pentru că ea este mama și împărăteasa fiecărei familii creștine... Chipul Maicii Domnului ocrotește casa, ocrotește familia, ocrotește copilul. De aceea la acest prasnuc, cuvine-se să luăm hotărârea ca chipul ei să nu lipsească din nicio casă creștină. S'o avem în casa noastră pentru ca privind-o copiii să zică: iată Maica maicii mele... La chipul acesta feciorelnic trebuie să privească feciorele zilelor noastre. Iubite fecioare și fete române, învățați dela Maica Domnului carătenia sufletului și a trupului vostru și închinați Domnului trupul și sufletul vostru, ca să puteți zice și voi ca și ea: „Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău”.

La icoana Maicii Domnului trebuie să priviți voi maice române. Ea are să vă întrebe: datu-ți-ai seama tu mamă că copilul este un dar ceresc, ce ți-s'a dat fie să-l crești în viața aceasta?... Dacă nu ești mamă adevărată, inima ta este ușă de iad. Învățați pe copiii voștri să se roage, căci rugăciunea este graiul ceresc al îngerilor. Acela ce învață să se roage acela învață graiul ceresc al îngerilor.

Să nu se creadă însă că cinstirea Maicii Domnului este numai pentru femei. Cinstirea Maicii Domnului este și pentru noi bărbații, pentru feciori și pentru bunici. Acel bărbat care nu cinstește pe Maica Domnului, acela nu-și cinstește nici soția, nici fiica și nici maica care este în mormânt.

Chipul Maicii Domnului să fie înaintea noastră pururea.

La acest prasnuc al proclamării Maicii Domnului ca împărăteasă a noastră am venit noi toți azi aici. Să mergem acasă cu hotărârea de a o cinsti și în viața noastră prin cinstirea și imitarea vieții ei...

După înălțătorul cuvânt al ierarhului s'a continuat sf. Liturghie, la finea căreia s'a slujit un parastas pentru eroii neamului. Înaintea împărțirii anaforei, soborul slujitorilor, dimpreună cu toți credin-

cioșii au cântat: „*Malcă pururea fectoară*“...

După împărțirea anaferei grupurile de pelerini, în frunte cu preoții lor, s'au îndreptat spre casele lor, ducând desigur în suflete mireasma unei reconfortări spirituale, întru aflarea căreia desigur că au alergat la această străveche oază de vieață duhovnicească.

RECASATORIA PREOȚILOR VADUVI

Dar afară de sinodul trulan din 691-92 s'au ocupat și alte sinoade de problema căsătoriei preoților. Și curentul rigorist, care a predominat în viața bisericească începând cu timpurile primare, a influențat aducerea normelor în această privință. Astfel gnosticismul din primele veacuri, care propovăduia liberarea de materie, condamna în mod hotărât căsătoria, ca o instituție ce propagă materia și prin urmare ca pe una ce nu corespunde perfecțiunii morale. Tot astfel manihei, encratișii, novațienii și alții. Apologeții s'au ridicat împotriva acestei concepții, apărând căsătoria ca pe o instituție divină. Totuși și apologeții creștini înclinau spre feciorie și aveau predilecție pentru starea aceasta, considerând-o ca pe o treaptă mai înaltă de perfecțiune. Desfrâul moral, adulterul și divorțurile, foarte răspândite, au provocat în mod firesc o reacțiune la Părinții bisericești, care s'a concretizat în concepția despre marea superioritate a fecioriei față de căsătorie. Fiind căsătoria privită astfel în general, în mod firesc a trebuit să se încetățenească o părere și mai defavorabilă despre căsătoria a doua. Acest rigorism a pătruns și în legislațiunea bisericească referitoare la căsătoria a doua a creștinilor, stabilindu-se anumite restricțiuni, cari nu se găsesc în Sf. Scriptură.

Concepția rigoristă s'a manifestat și în privința căsătoriei clericilor și dela început se poate observa un curent împotriva căsătoriei clericilor, dar autoritățile bisericești nu au aprobat acest rigorism exagerat. Canonul 51 apostolic hotărăște, după cum am văzut, ca preotul să nu-și alunge pe soția sa sub pretext de evlavie și în caz de îndărătnicie îl caterisește. Canonul 51 apostolic caterisește pe preoții, cari se abțin dela căsătorie din scârbă, iar nu din înfrânare creștină. Acest canon referindu-se la dreptul divin, admonestează pe preoți să nu uite „că bărbat și femeie a făcut Dumnezeu pe om“, și procedând altfel „hulind ar bărfa făptura“. Impotriva rigorismului exagerat a fost și ascetul Pafnutie la sinodul prim ecumenic dela Niceea din anul 325, ridicându-se împotriva celibatului preoților.

Sub influența rigorismului se interzice atât hirotonia bigamilor, cât și căsătoria după hirotonie. Canonul 17 apostolesc spune că: „Celce s'a căsăto-

rit cu două nunți după botez, sau a avut concubină, nu poate fi episcop, sau presviter, sau diacon, sau orice din catalogul ieraticesc“. Iar canonul 26 apostolesc hotărăște că: „Dintre ceice au intrat în cler neînșurați, vrând să se însoare, îngăduim numai ce-teților și cântăreților“. Aceiași dispoziție o au și Așezămintele Apostolești la VI, 17, spunând că: „Episcop, preot și diacon să se așeze aceia, cari s'au căsătorit numai o singură dată, *fie că le trăiesc soțiile, fie că le-au murit. După hirotonie însă să nu le fie îngăduț să se mai căsătorească, dacă sunt necăsătoriți*...“ Dar deși ființau aceste dispoziții aspre canonice, totuși au fost permise în cler și persoane căsătorite de două ori, nu numai preoți, ci și episcopi. Ba găsim și canoane cu dispoziții contrare. Astfel canonul 10 al sinodului dela Ancira din a. 314, primit în rândul canoanelor din colecțiunile cu obligativitate generală, admite pentru diaconi căsătoria după hirotonie. Iată textul acestui canon: *Toți ceice sunt puși diaconi, dacă chiar la punerea lor au mărturisit și au zis că trebuie să se însoare, fiindcă nu pot să rămână așa, aceștia însurându-se după aceasta să rămână în slujbă, pentru că li s'a dat lor voie de către episcop. Dar dacă însă oarecari, tăcând și primindu-se la hirotonie (cu condiția), să rămână așa, dar după aceea s'au însurat, să înceteze din diaconie*“. Practica aceasta, consfințită printr'un canon la sinodul dela Ancira, nu se mărginea însă numai a provincia Galatia, a cărei capitală era Ancira, ci tindea să se generalizeze și în alte Biserici locale. Autoritățile celorlalte Biserici locale însă au fost de altă părere și au menținut dispozițiile din canoanele apostolice. Astfel că sinodul din Neocesareia din anul 315, de sigur sesizat fiind de multe cazuri de căsătorii contractate după hirotonie, în canonul 1 dispune: „*Presbiterul, dacă se va însura, să se scoată din treapta sa*“. Iată deci două canoane date în acelaș timp având dispoziții contrarii.

Sinodul prim ecumenic dela Niceea, care s'a întrunit numai după un deceniu dela ținerea acestor două sinoade locale, dela Ancira și Neocesareia, n'a ținut de necesar a se ocupa de problema aceasta, deși fără îndoială că erau mulți preoți căsătoriți după hirotonie, decât numai că s'a respins propunerea apusenilor de a se introduce celibatul preoților. Se vede că sinodul dela Niceea a dat libertate Bisericilor locale să urmeze practicile lor, ori cea din Galatia, ori cea din Neocesareia.

Nici celelalte sinoade ecumenice, până la sinodul trulan dela finea secolului al VII-lea din anul 691-92, nu s'au ocupat de această problemă. S'a ocupat însă legislațiunea civilă. Împărații bizantini, începând cu Constantin cel Mare, au legiferat în multe ataceri bisericești, chiar și în cele privitoare la credință. Mai ales Iustinian s'a acupat cu predilecție de legiferarea în chestiuni bisericești. Se vede că nici până pe timpul lui nu încetase obiceiul ca unii dintre

preoți să se căsătorească. Canonul 26 apostolesc și canonul 1 dela Neocesareia nu se observau. Astfel Iustinian a crezut de cuviință să dea mai multe legi, prin cari se interzicea căsătoria preoților după hirotonie. Totuși numărul preoților, cari se căsătoreau după hirotonie, nu a scăzut. Aceasta rezultă chiar și din textul canonului 3 al sinodului ecumenic trulan, care spune că pe acel timp erau nu puțini preoți în această situație. Nu se mai observau legile civile ale lui Iustinian, nici canonul 26 apostolesc, nici canonul 1 dela Neocesareia, care se considera ca având putere numai locală. (Va urma)

Prof. Dr. Nicolae Popoviciu

Despre ce să predicăm ?

Duminea a XIII-a după Rusalii despre: SLUGILE STĂPÂNULUI.

Prorocul Isaia a scris despre chemarea celor aleși de Domnul ca să călăuzească poporul lui Israel: Pe zidurile tale Ierusalime, eu pun străjeri, cari nici zi nici noapte nu vor tăcea (62, 6). Acești străjeri au fost prorocii și bărbații luminați cari au fost trimiși să ceară poporului fapte bune după o credință bună. Față de lumina acestor slugi ale Domnului s'au ridicat în toate vremurile lucrătorii celui rău, cari nu voiau și nu puteau înțelege învățăturile date de slugile Stăpânului, Lucrătorilor răi le spunea Mântuitorul: Pentru ce nu înțelegeți vorba mea? Pentrucă nu puteți asculta cuvântul meu. Voi sunteți din tatăl vostru diavolul și poftele tatălui vostru voiți să faceți: Acela a fost din început ucigător de oameni și n'a stat întru adevăr, pentrucă nu este adevăr în el (Ioan 8, 43-44). Lupta lucrătorilor împotriva slugilor ne-o înfățișează Hristos Mântuitorul în pilda despre lucrătorii viei, zicând: *Dar lucrătorii, prinzând pe slugile lui, pe una au bătut-o, pe alta au omorât-o, iar pe alta cu pietre au ucis-o.* (Matei 21 35). Din felul cum au scris despre aceasta sfinții evangheliști Marcu (12, 3-4) și Luca (20, 10) se vede bine, că Mântuitorul a spus în în mai multe locuri, de mai multe ori pilda despre lucrătorii viei, cu alte și alte cuvinte dar cu același înțeles.

Slugile Stăpânului au fost prorocii. Fiindcă se spune despre două rânduri sau chiar despre trei slugi trimiși unele după altele, tâlcuitorii s'au ostenit să explice, că e vorba de prorocii mari și prorocii mici, apoi și de alți bărbați și femei cari au fost trimiși dela Dumnezeu. Prorocii cari s'au bucurat de o deosebită cinste în popor, au fost Samuil pe vremea regelui Saul, Natan în zilele domniei lui David, Ilie cel prigunit de Ahav și Isabela și Elisei, urmașul lui Ilie. Prorocii mari sunt Isaia, Ieremia, Iezechiil și Daniil. Lucrătorii

viei sunt preoții, bătrânii și judecătorii pe cari i-a rânduit Dumnezeu prin Moise și urmașii lor până la venirea Mântuitorului. Deosebirea între lucrătorii viei și între slugile Stăpânului ne-o arată și pildele din Vechiul și din Noul Testament despre ziditorii cari au nesocotit piatra Domnului și piatra a fost pusă în capul unghiului. Mai limpede este deosebirea dacă ne gândim la lucrarea lui Moise și a fratelui său Aron. Moise a fost prorocul și sluga Domnului. Aron a fost preotul rânduit de Dumnezeu, chiar prin Moise, deci lucrătorul viei.

Deosebirea dintre Moise ca slugă și dintre Aron ca lucrător, ne arată că și lupta lucrătorilor împotriva slugilor a început chiar cu ei. În timpul celor patruzeci de zile cât a fost Moise în munte să primească tablele legii, Aron s'a lăsat înduplecat de cei rătăciți și a făcut vitelul de aur (Ieșirea cap. 32). Și altădată a cărtit Aron cu sora lor Mariam, împotriva lui Moise. Ei ziceau: Oare numai cu Moise a grăit Domnul? N'a grăit el oare și cu noi? Și-au recunoscut ei păcatul și s'au căit (Numerile cap. 12), dar cărtirea lor a rămas însemnată ca o răsvrătire a lucrătorilor viei împotriva slugii stăpânului.

Răsvrătirea o stârnește diavolul, duhul cel rău al minciunii, așa cum a înduplecat pe cei dintâi oameni să se facă neascultători față de Dumnezeu. Duhul cel rău îndeamnă aci la neascultare, aci la răsvrătire, aci la ură. Stăpâniți de acest duh rău lucrătorii viei din Vechiul Testament au bătut, au omorât și au ucis cu pietre pe slugile care au fost trimise la ei. Astfel, fiindcă prorocul Ieremia a muștrat cetățile, un oarecare Pashor, l-a bătut pe Ieremia și l-a pus în butucul care era în casa Domnului (Ieremia 20, 1). Altădată s'au mâniat prinții pe Ieremia, l-au bătut și l-au închis în temniță, în casa lui Ionatan scriitorul (Ieremia 37, 15).

Prorocul Zaharia a predicat de pe amvon zicând: pentrucă ați călcat poruncile, așa cum ați părăsit voi pe Domnul și el vă va părăsi. Oamenii s'au umplut de duhul uciderii și au omorât pe Zaharia cu pietre (2 Paralipomena 24 20) Despre prorocul Isaia se spune, că a muștrat pe regele Manase și acesta s'a mâniat și a dat poruncă să taie pe Isaia cu fierăstrăul. Pentru aceasta, sfântul apostol Pavel arătând suferințele prorocilor și ale dreptilor, a scris: alții au fost trași pe roată... iar alții au suferit batjocuri și biciuiri, ba încă și lovituri și temniță. Au fost uciși cu pietre, au fost tăiați cu ferăstrăul, au fost chinuiți, au murit uciși cu sabia, au pribegit în piei de oaie și în piei de capră, fiind lipsiți, strămtorați, îndurând rele (Evrei 11, 35-37). Această durere o simțea mai înainte Neemia, grăind

lui Dumnezeu despre poporul său: Ei s'au ridicat și s'au răzvrătit împotriva ta; au aruncat legea ta la spate; pe prorocii tăi care-i îndemneau să se întoarcă la tine i-au ucis; și ți-au adus hule mari (Neemia 9, 26). Către fiii și nepoții ucigașilor a grăit Iisus muștrându-i: Vai vouă cărturari și farisei fățarnici, că zidiți mormintele prorocilor și împodobiți pe ale dreptilor și ziceți: De am fi fost noi în zilele părinților noștri n'am fi fost părtași cu ei la sângele prorocilor. Astfel dar mărturișiți voi înșivă, că sunteți fiii ai celor ce au ucis pe proroci (Matei 23, 29).

Lupta celui rău împotriva binelui n'a încetat. Lucrătorii și salahorii în via Domnului se vor găsi mereu să se pună în slujba celui rău cu încăpățănarea adusă de învârtosarea inimii și de puterea întunecului. Totdeauna vor fi unii cărorora li se va părea că aduc slujbă chiar lui Dumnezeu când vor batjocuri, întemnița, chinui sau ucide pe cei trimiși să le ceară rodul de fapte bune din via Domnului. Așa zicea Mântuitorul, vestind apostolilor prigonirile viitoare: Va veni vremea, ca oricine vă va ucide, să i se pară că aduce slujbă lui Dumnezeu (Ioan 16, 2). Pentru aceasta zicea înțeleptul: Când dreptii biruiesc e mare bucurie, iar când cei fărădelege ies la iveală oameni se ascund. (Pildele 28, 12).

Prigoana și uciderea slugilor lui Dumnezeu ar putea să pară ca o nenorocire pentru ei și ca o biruință a celui rău. În adevăr, trupurile lor trec prin chinurile cele mai cumplite și cei cari fi batjocuresc sau fi omoară saltă de bucurie. Sufletele lor însă sunt luate în împărăția cerească și au parte de veselia cea adevărată. Atâția sfinți și drepti văzând răutățile din lume, doresc și chiamă moartea ca să nu mai vadă fărădelegile de pe pământ. În oamenii aleși se îngrămădește durerea poporului sau a neamului omenesc. Lucrează cu cuvântul, cu gândul și cu fapta pentru înlăturarea durerii și ar fi o scăpare din lumea fărădelegilor dacă moartea le-ar da deslegare. Cât i-a fost de mare lui Ilie durerea când își ruga moartea zicând: Mi-ajunge acum, Doamne! Ia-mi sufletul căci nu sunt eu mai bun decât părinții mei (3 Regi 19, 4).

Unii ar vrea să scape fără să îndure chinuri. Se spune că lui Avimeleh i s'a trimis un somn, ca să nu vadă risipirea Ierusalimului, deci ca durerea să nu-i fie prea mare, de să n'o poată purta. Altoră însă și celor mai mulți li-e dat să sufere. În viețile Sfinților cetim despre mulți că ar fi scăpat prin minuni din foc, din apă, de ascuțitul săbiei sau de alte chinuri. Adevărul este că totuș cei mai mulți au pățimit bătăi, temniță, biciuiri, pribegii, ucideri în chipul cel mai înfricoșător.

Durerile lor trupești au fost îndulcite de credință că și prin aceasta aduc slujbă lui Dumnezeu. De aceea zice Domnul: Să nu vă temeți de cei ceucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă (Matei 10, 28). Înțeleptul Solomon luminat de Duhul Sfânt a înțeles că moartea mucenicească, pentru credința în Dumnezeu și pentru iubirea mai mare dintre oameni este ca focul prin care se alege aurul și scrie: În ochii celor fără minte dreptii sunt morți cu desăvârșire și ieșirea lor din lume li se pare nenorocire și plecarea lor dintre noi, un prăpăd, dar ei sunt în pace. Chiar dacă, în fața oamenilor, ei au îndurat suferințe, nădejdea lor este plină de nemurire. Și fiind pedepsiți cu puțin, mare răsplată vor primi, căci Dumnezeu i-a pus la încercare și i-a găsit vrednici de el (Înțelepciunea 3, 2-5). Psalmistul preamărește mucenicia cântând: Scumpă este înaintea Domnului moartea cuvioșilor lui (Psalm 115, 6).

Fiecare creștin este o mlădiță în via Domnului, mlădiță altoită în vița cea adevărată care este Hristos Mântuitorul. Precum vierul taie mlădițele neroditoare, așa se taie din creștinătate omul care nu are fapte bune. Precum se bucură vierul și înmulțește mlădița roditoare, așa se bucură lumea creștină de credinciosul cu fapte bune și îi urmează exemplul, ca și când i-ar înmulți mlădița.

Avem și lucrători în via sufletelor noastre. Părinții noștri, învățătorii, preoții și toți marii noștri lucrează, dându-ne învățături, îndreptări, sfaturi și îndrumări. Ei sunt răspunzători pentru noi. De vor fi bune învățăturile și îndrumările lor, înseamnă că ei vor da Stăpânului rod. Dar ei sunt tot atunci și slugile trimise să ia rodul pentru Stăpânul și Dumnezeuul nostru. Cu fiecare socoteală ce ne-o cer părinții, cu fiecare lecție pe care o ascultă învățătorii, cu fiecare spovedanie ce ne-o iau preoții, e vin în numele Stăpânului să ne ceară rod din vie. Atunci fiecare creștin e socotit un lucrător al sufletului său, al celei mai adevărate mlădițe de vie.

Rodul care ni se cere sunt faptele cele bune pentru cei din familia noastră, pentru aproapele nostru. Să ne dăm silința să avem fapte bune. Domnul în fiecare zi vrea să culeagă rod din via sa. Să nu treacă zi fără faptă bună. Plugul care odihnește e mâncat de rugină, via care nu e îngrijită se însălbățește. În fiecare zi să avem atâtea fapte bune, ca ele să întreacă și la număr și la greutate pe cele rele. Așa să ne îngrijim sufletele ca mlădița lor de vie să nu aibă răgaz să se însălbățească. Atâtea fapte bune să săvârșim, ca să nu mai avem răgaz pentru cele rele. Atunci slugile Stăpânului vor avea bucuria de a lua rod și Stăpânul nostru Dumnezeu se va bucura, că n'am pricinuit nici o supărare slugilor lui.

*

Duminică înainte de Înălțarea crucii desore:
IUBIREA DINTRE OAMENI.

Duminică înainte de Înălțarea sfintei cruci are Evanghelia dela Ioan 3, 13-17 și este o parte din vorbirea lui Iisus cu Nicodim. In ea ni se spune că Iisus Hristos este adevăratul învățător și mântuitor pentru toți oamenii. *Pentru că așa a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca oricine crede în el să nu piară, ci să aibă viață veșnică* (Ioan 3, 16). Gândul cuprins în aceste cuvinte a mai fost rostit de nenumărate ori. Astfel la cina cea de taină Hristos Domnul a zis: Mai mare dragoste decât aceasta ca cineva să-și pună sufletul pentru prietenii săi, nimeni nu are (Ioan 15, 13). Apostolii au mărturisit aceasta tot mereu: In aceasta s'a arătat dragostea lui Dumnezeu, către noi, că pe Fiul său cel unul născut l-a trimis în lume, ca prin el viață să avem (1 Ioan 4, 9. Vezi și Romani 8, 32; Galateni 1, 4). In Vechiul Testament, vestind venirea lui Hristos ca să ne mântuiască, prorocul adăuga, că râvna, adică iubirea Domnului Savaot va face aceasta (Isaia 9, 6). Dintre sfinții părinți sfântul Ioan Damaschin scrie: Dumnezeu arată noianul cel mare al dragostei de oameni. Căci însuș Creatorul și Domnul primește să lupte pentru creatura sa și se face învățător cu fapta (Despre dumnezeiasca întrupare). Înțelesul cuvintelor este acesta; că Dumnezeu Tatăl a dat pe fiul său cel unul născut, ca desbrăcând slava cerească să îmbrace smerenia de rob și să se dea morții pentru împăcarea noastră cu Dumnezeu.

Învățătura Bisericii noastre de aci este, precum mărturisim în simbolul credinței, că Iisus Hristos, pentru mântuirea noastră s'a pogorit din cer... s'a întrupat... s'a răstignit pentru noi... a pățimit și s'a îngropat.

Legătura cea mai firească la aceste cuvinte se face prin răspicarea adevărului, că Iisus Hristos s'a dat pe sine spre moarte nu pentru oarecari prieteni, ci pentru vrăjmași și vrăjmași eram noi oamenii. Așa scrie apostolul: Dumnezeu învederează dragostea lui către noi prin aceea, că pentru noi Hristos a murit când noi eram încă păcătoși (Romani 5, 8 Coloseni 1, 21-23). Adam cel vechiu ne-a pus pe toți urmașii săi în dușmănie cu Dumnezeu, iar Iisus Hristos, ca un nou Adam a luat asupra sa tot păcatul nostru și s'a dat morții.

In Vechiul Testament avem o palidă umbră de închipuire a acestei jertfe. Lui Avram i s'a poruncit să ia pe fiul său, pe Isac, pe unicul său fiu pe care-l iubea și să-l aducă jertfă prin ardere de tot. Avram a fost gata să-și jertfească

fiul (Facerea 22 1-14), dar jertfa ar fi dat-o numai pentru sine și pentru Binefăcătorul său, pentru Dumnezeu și în sfârșit nici n'a trebuit să-l jertfească. Dumnezeu a dat aceea pe Fiul său și l-a dat pentru noi făcătorii de rele.

Înfăptuirea păcii dintre Dumnezeu și oameni are mai ales două condiții. Întâia este credința, nădejdea și iubirea noastră către Dumnezeu. Chiar în cuvintele versului la care ne-am oprit, zice: pe fiul său cel unul născut l-a dat, ca oricine crede în el, să nu piară. A doua condiție este iubirea noastră față de aproapele, precum zice Scriptura: Prin aceasta am cunoscut iubirea că El și-a pus sufletul său pentru noi; datori suntem și noi să ne punem sufletele pentru frați (1 Ioan 3, 13). Cel ce nu poate să ierte, prin această neputință a sa dovedește că nici el nu-i vrednic de iertare, că n'are Duhul lui Hristos. Aduceți-vă aminte de datornicul cu zece mii de talanți. A căzut la picioarele stăpânului și s'a umilit și stăpânul i-a șters datoria. Întâlnind însă în drum pe un datornic al său s'a aruncat asupra lui și-l zugrăma zicând: Plătește-mi ce-mi ești dator. N'a vrut nici să-l mai aștepte, ci l-a dus la închisoare. Cu toată iertarea dela stăpân, inima lui eră lipsită de Duhul Stăpânului și prin aceasta dovedea că nu era vrednic de iertare și iertarea a fost luată dela el (Matei 18 23-35). De aceea scrie: De nu are cineva Duhul lui Hristos acela nu este a lui Hristos (Romani 8, 9).

Lipsa Duhului lui Hristos din inimile noastre a adus atâtea vrăjmășii între soți, între frați, între părinți și copii și atâtea vărsări de sânge în lume. Căci lipsa Duhului lui Hristos din inimi înseamnă nu numai un gol în inimi, ci mai ales încuibarea duhului celui rău în ele. Bomba încărcată cu explosive pare că nu și găsește locul, ci caută să se lovească în ceva sau în cineva ca să nimicească. Inima stăpânită de ură nu și găsește locul până nu aduce ceartă, bătaie și războaie. Precum însă bomba se nimicește și ea când explodează, tot așa singuraticul, familia sau poporul care e stăpânit de ura sa se nimicește și pe sine.

Căutăm exemple de împăcare între oameni, între popoare, dar nu găsim. Se spune că la întemeierea Romei în cetate ar fi fost numai bărbați. Ca să aibă cu cine să se însoare au făcut o serbare, la care au chemat pe Sabinii vecini și serbarea au stricat-o, căci cei din Roma au răpit fetele Sabinilor. Sabinii au pornit cu războiu. Taberele stăteau gata să înceapă lupta. Când să pornească însă la luptă, fiicele Sabinilor, adică soțiile Romanilor s'au aruncat între cele două tabere. Cele mai multe erau cu copiii în brațe și cereau ca taberele vrăjmașe să se împăce de dragul copiilor. Taberele s'au împăcat și din pacea

lor s'a născut poporul Romanilor. Dar și această pace între oameni e mai mult o poveste. Invățătura din ea cuprinde adevărul, că pacea odrăsește popoarele, iar războaiele le nimicesc.

Singurul exemplu adevărat ni l-a dat Hristos Domnul. El și-a ridicat crucea între soți și soții, între părinți și copii, a pus-o pe Golgota ca să fie între popoarele lumii, între Dumnezeu și între oameni. Și tot cel ce crede în el și credința și-o arată prin iertare și prin împăcarea cu aproapele, nu va pieri, ci va avea viață veșnică.

În numele lui Hristos, Împăratul păcii, Biserica noastră a vestit mereu pacea și s'a rugat mereu pentru pacea dintre singuratici și din toată lumea. Odată, pe vremea când partidele politice și-au deslănțuit toată ura unele împotriva altora, venind un nou prefect în fruntea unui județ, i s'a cerut la slujba din biserică, să-și pună toată dragostea pentru pacea dintre fiii județului. Altădată se făcea parastas pentru morții unui partid, care ajuns la putere căuta să se răzbune omorînd pe cei din alte partide și atunci s'a spus că sângele ce se varsă mai mult rău va aduce, o lacrimă de căință însă ar putea să aducă pacea.

Prea mult sânge s'a vărsat. Unii și l-au vărsat din convingere, alții din neștiință și iarăș alții de silă. Oricum, prea mult s'a vărsat și în războaiele dintre neamuri și în războaiele dintre noi. Și oricum s'ar fi vărsat, din convingere, din neștiință sau din silă, fiecare strop de sânge e o jertfă, care din pământul care l-a înghițit strigă la cer și strigă în pustiul sufletelor noastre. Iubiți-vă, iertați-vă, împăcați-vă. Munciți umăr la umăr și suflet lângă suflet. Pământul e așa de întins și cerul e așa de bogat, că puteți să trăiți în destulați oricâți oameni ați fi pe pământ.

Destul am fost stăpâniți de duhul cel rău, destul am suferit urându-ne, sfâșiindu-ne. E vremea să ne umplem inimile cu Duhul lui Hristos Pe El, care s'a dat pe sine pentru noi, să avem între Dumnezeu și între noi, în familie, în țară și în toată lumea.

Pentru Hristos și pentru mărirea lui cea mare, puneți-vă în cumpănă toată iubirea. „Nu răsplătiți nimăuui rău pentru rău, purtați grije de cele bune înaintea oamenilor... fiți în pace cu toți oamenii” (Romani 12, 17-18). Har și pace vouă dela Dumnezeu Tatăl nostru și dela Domnul Iisus Hristos” (Romni 1,7). Amin. F. C.

Informațiuni

■ **Săptămâna de retragere.** În numărul trecut al revistei am arătat că pe ziua de 7 August a. c. au fost întruniți la sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog, pentru o săptămână de retragere spirituală, toți mi-

sionarii tractuali din eparhia noastră. Programul acestei săptămâni a fost alcătuit și s'a desfășurat sub directă conducere a P. S. Sale Părintelui Episcop Andrei. Alături de Prea Sfinția Sa au participat ca prelegători: P. C. Rector Dr. Il. V. Felea, P. C. Prot. Dr. P. Dehelean și preotul D. Tudor. Iar ca misionari tractuali: preoții P. Bogdan-Arad, M. Morgovan Cicir, I. Bogdan-Șebiş, A. Ionuș-Prunișor, I. Faur Șimand, Gh. Păiușan-Șiclău, Gh. Șerb-Bonțești, P. Băru-Saturău, I. Cristea-Luncșoara, N. Șandru-Bodești Toma Florea-Tomești, P. Tripa-Ineu, M. Bălan-Seleuș A. Goia-Nădlac, T. Șiclovan-Rovine, Oct. Câmpianu Bărzava, Gh. Balta-Covăsiș, I. Tomuța-Lupești, E. Bențea-Târnova, T. Iercoșan-Pâncota, precum și V. Bembea adm. prot. Săvârșin și I. Popa-Corbești.

Dela Arad misionarii tractuali au fost transportați la sf. Mănăstire cu camionul în după amiaza zilei de 7 August a. c. La sosirea în Mănăstire au fost întâmpinați de I. P. C. Arhimandrit Iulian Nicoară, starețul Mănăstirii, care le-a urat bun venit. La orele 6 jum. p. m. P. C. Sa Părintele Rector Il. V. Felea a slujit în biserică Mănăstirii chemarea Duhului Sfânt, la finea căreia P. S. Sa Părintele Episcop Andrei a stropit misionarii cu aghiasmă și a ținut o scurtă cuvântare de deschidere a săptămânei spirituale. A urmat apoi mărturisirea tuturor participanților, iar seara la orele 8 jum s'a slujit „Priveghierea” (Utrenia).

Programul zilnic începând cu ziua de 8 August a. c. a fost următorul: ora 5 jum. dimineata: scularea; ora 6 dim.: sf. Liturghie cu cetirea în fața altarului a rugăciunilor pentru sf. Cuminecătură; Cuminecarea tuturor preoților în frunte cu P. S. Sa Părintele Episcop și profesorii; rostirea rugăciunilor de după sf. Cuminecătură; predica despre „Jertfa Mântuitorului”; orele 5-13: cursuri; Ora 1 p. m.: masa. Orele 2-4 p. m. cursuri practice în împletitul coșurilor și albinărit; ora 4 p. m.: Vecernia cu predica despre „Jertfa Mântuitorului”; orele 5-7 p. m.: Lectură din tratatul „Despre preoție” a sf. Ioan Gură de Aur cu întregiri de P. S. Sa Părintele Episcop Andrei; ora 7 seara: cina; ora 8 jum seara: slujba Priveghierii cu predica despre „Judecata din urmă”; ora 10 seara: culcarea.

Sfintele slujbe precum și predicile au fost slujite și ținute pe rând de misionarii tractuali. Fiecare misionar a slujit o sfântă slujbă, în cadrul căreia a și predicat. La finea acestora urma critica.

Lecciónile predate în decursul acestei săptămâni au fost:

Vineri 8 Aug. a. c.: P. S. Sa Părintele Episcop Andrei: Cetirea statutului pentru organizarea misionarismului religios în eparhia Aradului cu lămuriri; Prot. Dr. P. Deheleanu: Istoricitatea fenomenului sectar; Prot. Dr. Il. V. Felea: Despre viața duhovnicească.

Sâmbătă 9 Aug. a. c.: Prot. Dr. P. Deheleanu: Cauzele apariției sectelor; preot D. Tudor: Cult și evlavie; P. S. Sa Părintele Episcop Andrei: Cum trebuie să ne facem predicile; Prot. Dr. Il. V. Felea: Cărțile duhovnicești.

Duminică 10 Aug. a. c. după amiază: Icon. Stavr. Caius Turicu: Asistența socială; preot I. Ungureanu: Metode de cari se folosesc sectele și măsurile împotriva lor.

Luni 11 Aug. a. c.: Prot. Dr. P. Deheleanu: Împrejurări cari favorizează ivirea sectarismului; preot D. Tudor: Adâncirea evlaviei preotului prin cultul

divin; P. S. Sa Părintele Episcop Andrei: Cum trebuie să predicăm; Prot. Dr. Il. V. Felea: Educația duhovnicească.

Marti 12 Aug. a. c.: Prot. Dr. P. Deheleanu: Cauzele externe pentru răspândirea sectelor; preot D. Tudor: Adâncirea evlaviei credincioșilor prin cultul divin; P. S. Sa, Părintele Episcop Andrei: Misiunile pentru popor; Prot. Dr. Il. V. Felea: Mistica liturgică.

În decursul acestor lecțiuni sau la finea lor au avut loc discuțiuni.

Lecțiunile practice în împletitul coșurilor au fost predate de Dl. Nalotov Pantelimon din Aradul-Nou, iar cele în apicultură de preotul A. Andrei dela sf. Episcopie.

În după amiaza zilei de 12 August a. c. din cauza dispozițiilor în legătură cu stabilizarea monetară, săptămâna de retragere spirituală, atât de bogată în binefaceri de ordin duhovnicesc, a fost întreruptă cu două zile înainte de sfârșitul programului prevăzut. La orele 4 p. m. din aceeași zi s'a slujit Vecernia, fa finea căreia preotul I. Tomuța, făcându-se interpretul tuturor preoților misionari, a ținut să mulțumească în mod deosebit de călduros P. S. Sale Părintelui Episcop Andrei pentru fericitul prilej de înduhovnicire prilejuit de această săptămână de retragere spirituală, asigurându-l de tot devotamentul și râvna misionarilor actuali. Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Andrei luând cuvântul și-a arătat regretul că împrejurările nu au permis exaurirea întregului program al acestei săptămâni de retragere, care totuși în cele cinci zile petrecute împreună desigur că au lăsat urme adânci în sufletele participanților. În numele Mănăstirii a rostit un scurt cuvânt I.P.C. Arhimandrit Iulian Nicoară, după care misionarii au plecat pe jos până la Arad, fiind petrecuți până la Malul Mureșului de către Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Andrei, care a rămas adânc înduioșat de această neprevăzută despărțire de cei mai aprigi colaboratori în slujba misionarismului religios din eparhia Aradului.

■ **Croitoria Kardos, Arad str. Ep. Grig. Comșa Nr. 1** execută comenzile de reverenți și haine bărbătești făcute până la 1 Sept. a. c. cu 50% reducere.

Comunicate

Nr. 2625-1947.

În conformitate cu instrucțiunile și circularele anterioare, ca bunăoară Nr. 1563-1942, termenul pentru înaintarea Conturilor de gestiuni (socoților) a fost stabilit pe data de 15 Mai a fiecărui an.

Intrucât nici jumătate din parohiile noastre n'a satisfăcut acestor dispoziții,

C. Preoți, conducători ai oficiilor și gestionării parohiilor sunt invitați ca până la 15 Septembrie a. c. să înainteze necondiționat Conturile de gestiuni pe anul 1946-1947 și a bugetelor restante pe 1947-1948 a parohiilor lor Ven. Consiliu Eparhial spre verificare și aprobare.

Subliniem, că înaintarea la timp a socioților, a bugetelor și a chestiunilor cu termen fix se încadrează în disciplina administrativă bisericească, care, de altfel, trebuie întronată și menținută în oricare parohie.

P. C. Protopopi sunt invitați stăruitor să vegheze și să îndrumeze pe cei vizați pentru respectarea acestei discipline elementare.

Arad la 5 August 1947. *Consiliul eparhial*

Nr. 2366-1947.

P. C. Preoți sunt invitați ca la întrunirile credincioșilor în „Școala de Duminecă”, să introducă în cuvântările ținute și următoarele probleme de actualitate:

a) regimul colectărilor pentru aprovizionarea celor lipsiți,

b) problema naționalităților conlocuitoare și relațiile de prietenie cu popoarele vecine,

c) îndemn la disciplină și muncă.

Totodată sunt invitați P. C. Preoți să activeze la toate manifestările culturale și educative din parohia lor, participând personal și îndemnând și enoriașii să ia parte la acestea.

Arad din ședința Cons. Eparhial dela 30 Iulie a. c.

† ANDREI,

Ic. Stavr. Caius Turicu

Episcop. _____ cons. ref. eparhial.

AVIZ

Aducem la cunoștința celor interesați că, în urma preschimbării leilor, cifrele cuprinse în anunțul școlar pentru primirea studenților în Academia de Teologie, nu mai sunt valabile. Condițiile noi se vor publica ulterior.

ANUNȚ ȘCOLAR

Se aduce la cunoștința celor interesați că în anul școlar curent, Școala de cântăreți Bisericești ort. rom. din Arad, își începe prelegerile la 6 Octombrie a. c. funcționând numai cu clasele a II-a (doua) și a III-a (treia).

Toți elevii sunt obligați a locui în internatul școlii.

Alimentele necesare întreținerii sunt: 200 kgr. făină de grâu, 50 kgr. făină de cucuruz, 150 kgr. cartofi, 6 kgr. unsoare de porc, 5 kgr. ulei, 150 bucăți ouă, 20 kgr. ceapă, 20 kgr. fasole albă, 4 kgr. slănină afumată, 5 kgr. majun sau miere de stup, 25 kgr. varză, 1 ștergar de bucătărie. Spălatul rufelor rămâne în grija elevilor.

Toate alimentele de mai sus vor fi aduse în cote, anticipat, și ele pot fi majorate sau reduse în decursul anului școlar, după experiență.

Taxele de înscriere și taxele școlare și cele pentru mobilier și bibliotecă vor fi stabilite ulterior.

Fiecare elev va aduce cu sine: o saltea, haine de pat, lingerie, îmbrăcăminte, două farfurii, un pahar, o ceașcă și o garnitură de tacâmuri.

P. C. Părinți sunt rugați a pune în vedere celor interesați anunțul școlar de mai sus.

Arad din ședința Cons. Eparhial dela 30 Iulie a. c.

† ANDREI

Ic. Stavr. Caius Turicu

Episcop.

consilier referent eparhial.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința publică că în ziua de 1 Sept. 1947 la ora 10 a. m., se va ține licitație publică, la Oficiul parohial din Sâmbăteni, pentru facerea turnului și acoperișului bisericii. Ofertanții trebuie să aibe acte în regulă pentru angajări de astfel de lucrări.

Licitanții vor depune o garanție de 5%, iar după aprobarea licitației vor întregi la 10% după valoarea lucrării angajate. Licitația se va ține cu oferte închise și în conformitate cu dispozițiile par. 8-110 din L. C. P. Caetul de sarcini, planul, și devizul se pot vedea zilnic la Oficiul parohial.

Sâmbăteni, 20 Aug. 1947.